

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА
«Народ» излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломба број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломба број 6.

НЕМАЧКО ПОВЛАЧЕЊЕ

Један војни критичар «Матену» тврдио је, пред немачку офанзиву 2 јула, да је Шато-Тијери на Марни крајње дометна тачка покретних снага немачких од 8 марта ове године. Мало по том, имао је лепо задовољство, да тврђење и сами документишу.

Као што је познато, немачкој офанзиви од 2 јула оставио се на супрот, одмах после три дана, офанзивни покрет авијацијских снага, који је имао за последицу уништење целог слива Марне и померање фронта за 30 километара на северо-источно од Шато-Тијери. Сем тога, једна од важних последица тога померања фронта јесте васпостављање железничке везе између Париза и Нансија, што се постиже заузећем Вил ан Тардена и Фер ан Тардена. Ово последње преимућство чини сами фронт отпорнијим и живљим, и доводи у непосредну везу крајње десно крило са центром.

Под неодољивим притиском савезничких трупа немачко повлачење наставило се и у току јучерањег дана.

Али, из обазривости, претреса се и могућност немачког заустављања ради давања отпора Савезницима. Постоје две претпоставке. Један, мање вероватна предвиђа заустављање Немаца на реци Вели, а друга на Ени.

Ма где се извршио покушај заустављања, то ће бити само поку-

чење Немаца, то је почетак њиховог пораза, дуго, али обазриво и сигурно, припреманог од Савезника, чије уједињене снаге постаје из дана у дан све веће и веће и тиме све брже приближавају дан велике победе.

КУБАНСКЕ ТРУПЕ

Њујорк. — Скупштина републике Кубе изгласала је закон, према коме ће Куба послати у Европу лукове редовне војске и оне из добровољаца, који ће понудити своје услуге.

УКРАЈИНА

Цирих. — Немачки званични лист «Нордајче Цајтунг» објављује, да је немачки представник у Кијеву, Фон Мајн упутио председник Украјинске владе ултиматум објављујући, да ако украјинска влада у најкраћем року не пронађе и не казни убице Фон Ајхорна, Немачка ће својим сопственим снагама учинити што треба.

Према другим обавештењима, узбуђење ста новништва у Украјини противу Немаца, нагло се повећава.

«Хамбургер Фрмде-нблат» каже: Немачка влада мора да у Украјини изврши хапшења у маси.

ИЗ РУСИЈЕ

Штокхолм. — Покрет против Немаца у окупираним руским провинцијама постаје све јачи. Тако у губернији Смоленска сељаци су организовали наоружане чете, које су побиле немачке офицере и војнике. С друге стране репресија је била строга. Забог

убаства једног немачког официра уништено је једино цело село.

Штокхолм. — Борба око Јарослава трајала 15 дана. Бољшевичка влада тврди да су њене трупе поново заузеле варош и да је устанак угушен. Али напади и даље трају и артиљерија је стално у акцији. За време овог устанка ухапшено је 1500 устаника и 98 стрељано, између којих генерали Веркин и Карпов, много виших официра, инжињера и лекара. Чешке легије настављају напредовање. Вести, које стижу из Пенсе јављају, да су ове легије врло добро наоружане блиндираним аутомобилима, артиљеријом и великим бројем авиоплана. У Самари, где су приспеле чешке трупе, ухапшено је 300 бољшевика, али их је требало ипак заштити од разјарене светине која је тражила да се стрељају.

Штокхолм. — Сви листови забрањени су. Петроградска «Новаја Живњ», орган Максима Горког, лист, који се више од свих других приближује бољшевичким идејама, дефинитивно је забрањен, пошто није платио глобу од 50.000 рубаља, колико је био оптужен.

Лондон. — Из Москве: Започео је процес против министара старог режима, Протопова и Малакова. Сви чланови царистичке владе, који се сада налазе у петроградским затворима, биће одведени у Москву, где ће им се судити.

Лондон. — Рајтерова агенција има званичну вест, да је потпуно неистинита

вест, коју су Немци протурили, да је генерал Гурко наменован за команданта савезничке војске на мурманској обали.

Штокхолм. — «Правда» јавља, да савезничка посланства почињу да евакуишу своје архиве, у циљу да се из Вологде преместе у Архангелск.

МАЂАРСКЕ ТУЖБАЛИЦЕ

Цирих. — Мађари не пропуштају ни једну прилику, да се истакну пред осталим војницима аустроугарске монархије, а не кријући свој бол због тога што их више од осталих бораца употребљавају у крвавим биткама.

«Вилаг» бележи ову необичну аномалију: «Светска штампа, а нарочито непријатљеска штампа, без изузетка, сваки

пут, кад пише о унутрашњој или спољној политици двојне монархије, говори само о Аустрији, заборављајући, да постоји и Мађарска. Непрестано се говори о аустријској политици, о аустријским финансијама, о аустријској војсци, а никад ни једна реч о Мађарима, а то зато што се мађарски елемент у иностранству појављује увек као елемент, који се може занемарити.»

«Вилаг» наставља хвалити «мађарског војника», који је подносио и подноси највећу тежину рата.

Затим «Вилаг» тврди, да и сами непријатељи праве разлику између мађарских војника и осталих.

После ове констатације, која данас у Аустрији има очевидну политичку важност, «Вилаг» наставља да дуго коментарише, али то је цензура забранила.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Амстердам. — Победа савезника створила је силан утисак у Холандији: «Ханделсблат» пише: двострук успех Фошове тактике одјекнуће болно широм Немачке, и испуниће радост срца Американаца. «Тајд» примећује велику надмоћност Фошове стратегије, која је променила ситуацију у току од неколико часова. «Фолк» каже: Немци су добили добар шамар, њихов покушај да пробију савезничку линију пропao је, и савезници су успели да пробију њихов фронт.

Париж. — Многоструки су разлози, који су принудили Немце да се туку у одступању на фронту од 50 километара и да евакуишу велики део терена, који су

по цену најтежих жртава заузели. Пре свега наша сјајна офанзива на немачком десном крилу између Ене и Марне била је довољно јака, да им загрози пугење и комуникације, чиме је отежано снабдевање трупа, затим, низом напада, спречили смо њихове контра нападе и постали господари висова, који доминирају њиховим положајима, стављајући тиме немачке трупе под беспрекидну ватру наше артиљерије.

Рим. — Коментаришући офанзиву Савезника у Француској и задобијене резултате, «Борнале д'Италија» каже: «може се тврдити са задовољством, да се ових поледњих дана улога променила и резултат је, да су Немци

ФЕЉТОН

НОРЖ Д'ЕСПАРБЕС

ЗАСТАВНИК

Мртви војници падаху као са неког брега и отпријеху ту сакривене курјачке светлећих очију, које би одмах наострешене, црвене длаке, бежали у неодољиву равницу.

Стрвине, грмну Депорт, охрабрен пред опасносту скочи са коња и увукао се међу мртвацие.

— Ако га будеш угледао, јави ми одмах..... довикну му Алуар.

Држећи дизгине око мишица они се заглибише до колена у гомилу мртваца и растураху гомилу љутито, бесно. На један пуг Депорт успривљен, блед као мртвац, сасио замазху сабљом.

— Сто му громава! викну капетан, стојећи укочено као мртвац. Једним скоком драгон се нађе пред њим.

— Ево, овде!

На показаном месту лежаше један стари коњ, коме љуле беше пробило трбух. Почев од груди, па до задњих ногу трбух му беше отворен, те је лично на каква огромна уста.

— Сен Маријан... изустив кратко кирасир.

— Стара будало! Козачице једна! одврати драгон, подигнувши сабљу — разбију ти главу, ако се само усудиш да се спрдаш са капетаном Алуаром. Где си спазиио Сен Маријана?

— Повуци дер ово парче коже — рече кирасир.

Подупревши се у снегу сваки од њих ухвати једну усну на коњском трбуху и једним снажним покретом отворише коњску утробу.

— Ево унутра Сен Маријана — дрекну драгон као ваг себе.

— Ухвати га око носа, ја ћу му придржати главу Сто му мука, чудновате ли гробнице!

Држећи раменима ивице они извукоше из утробе мртва коња заставника Сен Маријана.

Страшан, унакажен, пресавијен као какав ужасан фотус међу масом крвава меса, једна му нога беше пресавијена унапред а патрљак друге завијен у сламу беше у коњским прелима.

— Зависта чудновато! и изустив готово ревнодушно драгон.

И док су подивали мртваца заче се између ова два војника овај дијалог:

— Колико имаш ратних година?

— Осам.

— А ја девет.

— Ја сам из 7 републиканске године био у италијанском походу, 9 година у побуну западних департемана а 10 у походу на Жиронду.

— А ја у ратовима 1805, 1806 и 1807 године, на и у великој армији.

— 1810 и 1811 провео сам ратујући по Португалији.

— Истом и ја!

— Видиш ли, пријатељу, рече Депорт, овако што до данас нисам видео.

— Где тамо једног Руса исеченог на осам дела. Видиш ли трагове људских зуба? Од њега остале само још бутине. Сен Мари-

ријан је јео људског меса! Драгон је држао лез за главу, а кирасир за патрљак од бутине. Испружених вратова, са униформама у нареду, они се погледаше као два копца.

Овај заставник који, да би умакао непријатељу, беше изабрао себи за гробницу коњску утробу, разгали за један тренут ова два човека.

— Хајде да га понесемо! Пођоше неколико корака.

Ма да је потрес проузрокован ходом био мали ипак расветли Сен Маријана, који управивши на ова два човека свој укочен мртвачки поглед, прошапута:

— Спасите и Орла са заставе.

У том часу нека врста људског страха прожма их од главе до пете. Дено, поче урлати:

— Орла! Орла!

— Доиста, одврати Алуар, којег беше сгравовито погледати. Ти говораш о Орлу. Где си га деноу?

— У коњској је утроби.

Спустише Сен Маријана који се сљокну у снег мртва.

Они двојица се устремише на коња, у чију утробу уђоше до плећа, почеше рулама кидати месо, а пеницама кршити кости, док најзад не извукоше Царског Орла, увијеног у комяд заставе, огрезле у усирену и смрзнуту крв.

— Живео цар! кликнуше у исти мах.

Један исти осећај славољубља их нагони да се дочепају коња.

Застава пре свега, то је у осталом и сам Сен Маријан потврдио.

Преображен, високо у-

који су загрожавали Савезницима, сами загрожени.» Жорниер д'Италија «истиче политички и војни значај догађаја, услед којих бројна надмоћност Немаца изнезама захваљујући огромном доласку Американца.

Берн. — Из Берлина: Пуковник Гедке, да би умањио француске успехе, опширно излаже, да ти успеси не спремавају Немце, да у исто време предузму нову офанзиву против енглеског фронта, али међутим констатује: »Фошов напад, који су његове трупе извршиле великом енергијом, није остао без успеха.

Непријатељ је задовољан терена, заробљеника и топова.»

ЗА НОВЕ ПРЕСТОЛЕ

Цирих. — Услед утврђене немогућности, да реши пољско питање према жељама аустријских званичних кругова, то јест да уједини Пољску са Галицијом под сквиптром Хабзбурговаца. Аустрија сада испитује могућност, да се створи једна аустро-украјинска унија.

Украјина, источна Галиција и Буковина биле би уједињене у нову државу под сквиптром Хабзбурговаца. Други син надвојводе Карла Стефана, надвојвода Вилем, који говори русински и који познаје добро те крајеве, био би кандидат за нов престо. Крим и крајеви Дона оставили би се Русији.

ГЛАД У ДАЛМАЦИЈИ

Цирих. — У Сплиту је држан велики народни збор због исхране Далмације. Између осталих говорника, Иванчић је рекао: »Ово је други пут од 1855, да је Далмација у опасности да умре од глади. Гледајући где народ пропада, ми не можемо остати равнодушни. Бечка влада и намесништво у Задру одсправљен у своје седлу Алуар прематраше равницу.

У том тренутку опазеше тамо далеко — испред војске, која се повлачила, ону весту малу прилику на коју, иза које је ћутке јахао штаб утвара.

Тада у једном скоку као дивље звери појурише у том правцу. Крик, који се отрже из груди целе армије, учини да се и сам цар окрене и угледа, како јуре ка њему, припијени једно уз друго, брзи као озуја, поамани као вихор, два човека, чије мишице састављене као два копља од заставе, држаху високо уз дагнуто изнуреног славом и биткама, рањеног али не и савладаног, непобедног Орла, чији споп муња у канџам, страшији и од самог божјег грома, беше срушио Европу.

говорни су за то. Последице оскудице већ постају фаталне: на стотине лица умире од глади. Морамо устати и довикнути влади: одступите ако не знате ни да нам прибавите вајнужније. Морамо бити на чисто, да влада неће никад ништа учинити за нас из љубави или због правде: наше патње и наше искуство нас о томе уверавају. Ми знамо, да само у слободи народ може наћи спас.»

У АЛБАНИЈИ

Рим. — Италијански марињски штаб саопштава, да су енглески авијатичари и авијатичари италијанске марињске продужили нападе на аустријску позадину у Албанији.

Једна енглеска ескадрила бомбардовала је 13 јула Багозину, изазвавши пожар у жељезничким магацинима код Елбасана. Италијански аероплани су 12 и 17 јула бомбардовали непријатељске установе и ровове у околини манастира Арденице. Сви авијатичари вратили су се неповређени.

ИЗ РАЈХСРАТА

Цирих. — После говора Хусарекова за провизорни буџет, кад је почела дискусија о буџету у другом читању, чешки посланик Станек је изјавио, да промена владе не мења државне Чеха. Хришћански социјалиста Хаузер тражи правду за Немце и жели, да министар председник успне, да изведе уставну реформу. Председник пољског клуба, Тертил изјавио је, да ће Пољаци гласати за буџет у нади, да ће министар председник одржати реч и испунити обећања. Председник Југословенског Клуба Корошец, пољски националист Гломбиски, и русин Левицки изјавили су да њихове странке остају у опозицији.

Зајц каже, да ће социјалисти гласати против, јер је систем остао исти. Румун Симонит изјављује да Румуни имају поверења у Немачку. И тако је, како је већ познато са 215 гласова одобрен за шест месеци провизорни буџет.

ЗВАНИЧНЕ ЛАЖИ

Рим. — Имамо нове потврде, како аустријска команда, да би подигла морал својих трупа, стално протура фантастичне вести о немачким успесима на западном фронту. Тако се, на пример, један мађарски пуковник, заробљеник, чудио, зашто 18 јуна, није још стигла вест, коју је званично саопштила аустријска команда, о триум-

фалном уласку Немаца у Париз.

Сем тога речено је, да је један аустријски извештај, нађен на бојном пољу, јављао сензационалну вест: »17 јуна — 13 сати команда дивизије... Резултат првог дана битке: 18000 заробљеника. Пјаву прешли на више тачака, заузели непријатељске линије на Монтелу и обе обале Бренте. Немци су заузели Компиењ задовбивши 15.000 заробљеника.« На тај начин аустријске команде фалсификују истину, да би одржале јединство војске.

ИЗРАДА БРОДОВА

Лондон. — У присуству генералног инспектора енглеских бродарница Лорда Пери, спуштен је у море један пароброд од челика, који има су особину, да челичне плоче нису међусобно спојене клинцима. Ове плоче се спајају сивањем повијених крајева помоћу електричне топлоте.

Дневне Вести

ПРЕМИНУО

У Швајцарској је умро активни пешадијски капетан II кл. Славко Л. Јанковић, добар, честит, исправан, одушевљен и храбар официр. Одавно је боловао, саломљен ранама и ратним напорима. За своје подвиге био је одликован Карађорђевог Звездом са Мачевима.

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

За прошла двадесет и четири сата непријатељ је изабацио на Битољ четири

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМЈИКЕ

Ситуација непромењена на фронту битке. 23 сата. — У току дана Французи су стигли на Велу на више тачака.

Источно од Фима немачке заштитнице давале су јак отпор нарочито између Мизона и Шампињи, али упркос тога наши лаки елементи су успели да на више места пређу на северну обалу рене.

Фим је у француским рукама.

Северозападно од Ремса, Французи су задовбили терена до села Невилет, које Немци енергично бране.

На левој обали Авре, између Настел и Менил Сен Жорж, Немци су били принуђени, да напусте један део својих положаја, који су постали неодрживи услед француског напредовања од 10 јула.

гранате а на варошку периферију 51.

Један човек је рањен а оштећене су три куће.

»LA PATRIE SERBE«

До сада су изашли из штампе пет бројева овога месечнога часописа, који уређује у Паризу на француском језику Др. Драгомир Д. Иконић.

Могу се добата и поједини бројеви и комплети код реж. капет. II кл. Милана Иконића, на сл. у Мин. Војном.

Број кошта један франак.

САОПШТЕЊА

ЧИТУЉА. — Радован Стојановић, обвезник, п. бр. 16, извештава, да је његова сестра Анка Цицварића из Никојевића окр. ујич. преминула је 24. априла ов. год., у 26 година.

Моли се ДИМИТРИЈЕ РАДИВОЈЕВИЋ, царински ревизор, да јави своју тачну адресу редакцији »НАРОДА«.

Срећко Мијаиловић, каплар, З. 1 ар. 40 из Влакаче, јасенички, крагујевачки, моли да му се јави јуак Светозар Павловић обвез. трећег позива из Рамаће ср. груз. окр. крагујевачки и Милутин Миловановић, из Влакаче, јасен., крагујевач. који је био у трећем позиву.

Драгутин Матић, болничар, п. 999, моли за извештај свак о оног који би ма шта знао о Љубомиру Матићу.

НЕМАЧКЕ ИНТРИГЕ

Лондон. — С обзиром на изјаве московског листа »Известија«, а које је расургурила берлинска штампа, о неком тобожњем уговору између Споразума и Јапана, по коме би Јапан за учешће у рату добио као накнаду холандске колоније, рајтерова агенција званично јавља да су такве тврдње без основа и да Споразум није никада предлагао Јапану такве компензације.

Французи су заузели Браш, ушли у Аржикур и напредовали до западних ивица Куртманш.

Задобили смо заробљеника.

ЕНГЛЕСКИ КОМЈИКЕ

Наше патроле су стигле на реку Анкр између Дернанкура и Амела, и у сталном су додиру са непријатељем на тој линији.

Непријатељска је артиљерија била активна преко ноћи на секторима северно од Ебигерне и јужно од Ипра.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМЈИКЕ

Јужно од Наго, наша 29 јуришва јединица заузела је јуче коту 703 на Досо Алто, где је непријатељ *2 јула после јаке артиљериске припреме, био успео да продре и да се одржи по цену веома тешких губитака. Заузете положаје под ефикасном артиљериском заштитом, одмах смо консолидовали. Знатна непријатељска

одељења, сакривена у подземним заклоњима, покушала су, да се одупру, али су била савладана.

Непријатељ је претрпео велике губитке и оставио у нашим рукама 4 официра, 172 војника и обилну количину материјала.

Ноћу, 21 јула једно француско одељење једним сјајним и успелим пренадом продрло је доста дубоко у непријатељске линије на Цоки и источно од Азиаго и заробило једног вишег официра и 124 војника и запленило велику ко-

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Париз. — Генерал Першинг је одликован Великим Крстом Легије Чести. — Честитајући Першингу, Клемансо је рекао: Француска неће никада заборавити храбре Американце, који су ушли у борбу у најодсуднијим моментима.

Рим. — Пашић је имао дуг разговор са Сонином пред свој позлазак у Француску.

Париз. — Листови пишу, да ће генерал Илеско, бив. шеф штаба румунске војске, добити команду над једном Трансилванском легијом на француском фронту.

Париз. — Руски револуционер Бурцев дошао је у Париз. Он ће отпутovati за Сједињене Државе.

Париз. — Према вестима из Архангелска, тамошњи совјет је оборен једним јаким покретом против болшевика. Нове власти траже учешће савезничких трупа за одржање реда. Трупе су заузеле варош и васпоставиле мир и ред.

Берн. — »Везер Цајтунг« дознаје из Штокхолма, да су се два нова америчка лука искрцала на мурманској обали.

Париз. — Гоњење непријатеља продужује се без прекида. Последње вести јављају да постајемо господари на целој линији Веле. Чак продиремо и на северну обалу реке, на нашем десном крилу, а на нашем крајњем левом крилу држимо један мостобран на северној обали Ене.

Париз. — Немачка врховна команда решила се на повлачење, да би уштедела ефикативне због превеликих губитака у т. зв. »цепу«.

Овај цеп био је извршен положај за офанзиву, али при продужењу дефанзиве постао је врло опасан за Немце.

Париз. — Непријатељ није променио тактику. Он настојава да

личину оружја и материјала, један топ и више митраљеза.

Западно од Азиаго енглеска су одељења извршила испад у Гајананевши непријатељу губитке и задовбивши заробљеника.

У пределу Каза Тасон и у котлини Алан наше су извиднице задовбиле материјала заробљеника.

У Албанији. — Босена активност јуче ограничила на рафалинатури, којом смо натерали у бегство непријатељска одељења северно од Берата.

задржи наше напредовање помоћу заштитница, које располажу великим бројем митраљеза, и које имају наредбу, да на месту нагину. Ова чињеница тумачи мали број заробљеника, а велики број немачких лешева.

Париз. — Немачко повлачење на енглеском фронту у правцу Албара значи такође, да су се Немци одлучили на дефанзиву у очекивању 500.000 регрута из плазе 1920.

Питање је, да ли ће им француска врховна команда дозволити, да се задрже на изабраним позицијама.

Лондон. — Енглези су заузели Еувели, на Каспском Мору. Овим загрожавају вароши Баку, одакле су пре неколико дана истребани болшевици.

Токио. — Једна званична изјава јапанске владе јавља, да су на путу за Владивосток трупе, које иду у помоћ Чехословацима.

Париз. — Изгледа, да је непријатељ спремио велике ефикативне тешку артиљерију на северној обали Ене.

Лондон. — Председник аустралијанског министарског савета Хјуз, у једном говору у Кардифу, рекао је: »Ударац који задаје генерал Фош, јесте почетак свршетка рата. Ако Немци сада пропадну, то ће бити дефинитиван пораз.«

Цирих. — Због питања северне Добруце, Малинов ће упутити Савезницима Бугарске један прави ултиматум. Ситуација постаје сумутнија. Немци у Бугарској наилазе на све веће непријатељско држање Бугара.

Цирих. — Према немачком извору, савезничке трупе су зазеле Онегу, на 150 километара од Архангелска.

МАЛИ ОГЛАСИ

Могу се добата у свима књијарама следеће књијке »La Perle de l'Égée« »Salonique pendant la guerre mondiale« »L'Orient qui meurt« од Леона Абастадо.